

22.11.2017

LIKENNELIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA
ESITYSLISTA
10 - 2017

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 22.11.2017 klo 16:00
Kokouspaikka Toinen linja 7, 4. krs. nh. Kuljettaja
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Liikenneliikelaitoksen johtokunta

22.11.2017

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Liikenneliikelaitoksen johtokunnan kokousajat vuonna 2018	2
3 Katsaus kaupunkipyöräpalveluun 2017, tulokset ja vaikutukset	4
4 Töölön raitiovaunuvarikon vesikaton ja julkisivun uudistamisen hanke-suunnitelma	5
5 Raitioliikenteen kehittämisohjelma (MAKA)	8
6 Informaatio vuoden 2016 Kunta10 -tutkimuksen tuloksista ja sovituista työhyvinvointitoimenpiteistä	11
7 Katsaus HKL:n henkilöstöohjelman projekteihin	12
8 Informaatio syksyllä 2017 toteutetun Great Place to Work -tutkimuksen tuloksista	13
9 Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat	14
10 Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen	16

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet ja sekä varatarkastajiksi jäsenet ja .

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

2

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan kokousajat vuonna 2018

HEL 2017-012358 T 00 00 02

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää pitää varsinaiset kokouksensa kevätkaudella 2018 kello 8:15 alkaen seuraavasti:

- 18.1.
- 8.2.
- 8.3.
- 5.4.
- 3.5.
- 31.5.
- 14.6.

Esittelijän perustelut

Johtokunta päättää varsinaisista kokouksistaan kutakin kalenterivuotta varten erikseen ja kokoontuu ylimääräisiin kokouksiinsa puheenjohtajan kutsusta.

Varsinaisten kokousten lisäksi johtokunta pitää iltakoulukokouksia, jotka alustavan suunnitelman mukaan pidettäisiin kevätkaudella 2018 klo 16:00 alkaen seuraavasti:

- 24.1. Vallilan varikko, Hämeentie 86
- 1.3. Koskelan varikko, Valtimontie 10
- 18.4. Herttoniemen valvomo, Hiihtomäentie 15 A
- 23.5. Töölön varikko, Eino Leinon katu 1

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Rain Mutka, hallintopäällikkö, puhelin: 310 35108
rain.mutka(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

HKL:n johtokunnan jäsenet ja
varajäsenet
Toimitusjohtaja
Yksiköiden johtajat
Johtokunnan sihteeri
Viestintäpäälikkö
Apulaiskaupunginjohtaja
Kaupunginsihteeri

3

Katsaus kaupunkipyöräpalveluun 2017, tulokset ja vaikutukset

HEL 2017-012418 T 00 01 04 01

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää merkitä tiedoksi asiasta saamansa informaation.

Esittelijän perustelut

Kokouksessa esitellään kaupunkipyöräpalvelun kauden 2017 tuloksia: käyttömääriä, tuloja, sekä käyttäjäkyselyn ja tutkimuksen vastauksia.

Käyttäjämäärät kolminkertaistuivat vuoteen 2016 verrattuna, kuten järjestelmän laajuuskin. Käyttö oli myös entistä aktiivisempaa, mitattuna tehtyjen matkojen määrällä suhteessa pyörien määrään.

Käyttäjien tyytyväisyydestä ja järjestelmän toimivuudesta tehtiin käyttäjäkysely yhdessä HSL:n kanssa ja HKL teetti lisäksi Trafix Oy:llä tutkimuksen palvelun toimivuudesta, onnistumisista ja kehitysmahdollisuuksista. Tulokset kertovat käyttäjien olevan pääosin erittäin tyytyväisiä palveluun ja jatkokehitystä kaivataan pääasiassa siihen, että pyöriä on riittävästi oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

Tuloksista kerrotaan tarkemmin kokouksessa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi
Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310 35920
karoliina.rajakallio(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

4

Töölön raitiovaunuvarikon vesikaton ja julkisivun uudistamisen hankesuunnitelma

HEL 2017-011709 T 10 06 00

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää ehdotuksen mukaisesti hyväksyä Töölön raitiovaunuvarikon vesikaton ja julkisivun uudistamisen hankesuunnitelman siten, että hankkeen arvonlisäveroton enimmäiskustannus on 4.500.000 euroa, rakennuskustannusindeksi = 111,9 (2010 = 100), THI = 137,6.

Esittelijän perustelut

Hallirakennuksen julkisivua ja vesikattoa on korjattu useaan otteeseen vuosikymmenten aikana. Vesikatto on uusittu kokonaisuudessaan vuonna 1989. Hallin julkisivut on kunnostettu edellisen kerran vuona 1994-1995, jolloin on tehty julkisivurappauksien paikkauskorjauksia. Julkisivujen pinnoitus on suoritettu kauttaaltaan käyttäen silikaattimaa-
leja. Vesikatteita on lisäksi uusittu ja korjattu vuosien varrella tarpeen mukaan kohdekohtaisesti arvioiden.

Julkisivut ovat kuitenkin korjauspaikkauksista huolimatta rapautuneet.

Hankkeen sisällöstä

Rakennushanke käsittää varikon julkisivun, vesikattojen, hallirakennuksen eteläisen julkisivun ajo-oviaukkojen avartamisen ja ovien uusimisen.

Hallirakennuksen kuntotutkimuksen perusteella on päädytty julkisivujen pintojen täydelliseen uusimiseen. Korjaustoimenpiteet käsittävät koko vanhan rappauspinnan poiston. Uudelleen rappauksen yhteydessä kaikki ja vesi- ja suojapellit uusitaan. Lisäksi kaikki julkisivujen ikkunat, ovet ja muut puuosat korjataan ja huoltomaalataan.

Hallien suuntaiset räystäskourut korjataan ja tiivistetään. Kaikki räystäspellit, peltiset kourut ja syöksytorvet uusitaan. Katon kattokuvut uusitaan ja hallien harjojen kattoikkunat muutetaan paloviranomaisten suosituksesta sähkökäyttöisiksi savunpoistoluukuiksi. Kattojen kermikatepinnat pinnoitetaan ruiskuttamalla ne kauttaaltaan kumibitumimassalla. Myös hallien suuntaiset rakenteelliset kattokourut tiivistetään kumibitumimassalla ruiskuttamalla. Katoille lisätään kaikki asetusten vaatimat turvalaitteet, lisäksi katolle avataan huolto-/kulkuluukku hallin III IV-koneparvelta.

Oviseinän välipilarit puretaan ja korvataan kapeammilla teräspilareilla, linjapilareita kavennetaan n.100mm kummaltakin puolelta. Vanhat trol-likka-ovet korotetaan muiden ajo-ovien kanssa samaan korkoon purkamalla ovien yläpuolinen betonipalkki. Kaikki ajo-ovet koneistointeen turvalaitteineen ja ohjauskeskuksineen uusitaan. Em. toimenpiteillä mahdollistetaan uusien 27 metriä pitkien raitiovaunujen säilytys ja huolto hallirakennuksessa.

Rakennuspaikka ja rakentamiskelpoisuus

Muutostyöt ovat voimassa olevan asemakaavan mukaan mahdollisia toteuttaa. Muutoksilla on rakennuslupa ja Helsingin kaupungin museon hyväksyntä. Huomautuksia suunnitelmia vastaan ei ole esitetty.

Rakennustöiden toteutus ja varikon toiminta

Vesikaton ja julkisivun uudistamisen työvaiheiden aikana varikkotoiminta jatkuu keskeytyksettä.

Julkisivun uudistamisen aikana pitää varikon puoleisen Mannerheimintien jalkakäytävä hallin ja Frenckellin sormen osuudelta sulkea jalankulkijoilta, osoittamalla kulku Mannerheimintien itäiselle jalkakäytävälle. Myös Eino Leinon kadun pyörätien käyttöä joudutaan rajoittamaan rata-
pihan osuudella.

Julkisivujen ja kattojen uudistamisen aikaiset kaikki työmaan tilapäisjärjestelyt on sisällytetty hankkeeseen.

Töölön raitiovaunuvarikon julkisivujen ja vesikaton uudistamissuunnitelma sisältää lisäksi tarvittavilta osin piha-alueen uudistamisen.

Aikataulu

Ohjeellinen aikataulu on seuraava:

- toteutussuunnittelu on käynnissä
- rakennuslupa on saatu
- rakentaminen vesikaton osalta 2018
- rakentaminen julkisivut ja oviaukkojen avartaminen vuosina 2018–2020

Töölön raitiovaunuvarikon vesikaton ja julkisivun uudistaminen toteutetaan vaiheittain siten, että varikon toiminta häiriintyy mahdollisimman vähän. Lopullisesta rakentamisen aikataulusta päätetään yhdessä käyttäjän kanssa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

22.11.2017

Asia/4

Lisätiedot

Ermo Mattila, projektipäällikkö, puhelin: 310 35586
ermo.mattila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

5

Raitioliikenteen kehittämisohjelma (MAKA)

HEL 2017-012441 T 08 00 02

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää merkitä tiedoksi saamansa informaation raitioliikenteen kehittämisohjelmasta.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Raitioliikenteen kehittämisohjelma on valmisteltu edellisen valtuustokauden ajaksi perustetun ratikkaprojektin jatkotyönä. Valmistelua on ohjannut ohjausryhmä, jossa on ollut edustus kaupunginkansliasta, kaupunkiympäristötoimialan liikenne- ja katusuunnittelupalvelusta, liikennelaitokselta (HKL) sekä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymästä (HSL).

Raitioliikenteen nykyisiä ongelmia ovat alhainen keskinopeus ja heikko luotettavuus. Suurimmat syyt ongelmiin ovat heikosti toimivat raitioliikenteen liikennevaloetuuudet ja puutteellinen erottelu ajoneuvoliikenteestä. Raitioliikenteen hitaus ja ajoaikojen hajonta haittaavat muun muassa tehokkaiden aikataulujen suunnittelua ja niiden keskinäistä synkronointia sekä laskevat raitioliikenteen palvelutasoa.

Raitioliikenteen kehittämisohjelman tavoitteena on aloittaa kehittämis-työ poikkihallinnollisessa ratikkaprojektissa määriteltyjen kehittämistavoitteiden toteuttamiseksi. Kaupunginhallitus hyväksyi 16.11.2015 jatkovalmistelun pohjaksi seuraavat raitioliikenteen kehittämistavoitteet:

Nopeustavoite: raitioliikenteen keskinopeus nykyisellä raitioverkolla nostetaan 17 kilometriin tunnissa.

Sujuvuustavoite: raitiovaunut pysähtyvät ainoastaan pysäkeillä.

Luotettavuustavoite: raitiovaunut kulkevat aikataulun mukaisesti.

Häiriöttömyystavoite: väärin pysäköidyt autot ja liikenneonnettomuudet eivät aiheuta häiriöitä liikenteeseen.

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017 - 2021 on ilmaistu tahto kestävien kulkumuotojen ja raidejoukkoliikenteen osuuden kasvattamiseen. Vuonna 2015 hyväksyttyyn Helsingin liikkumisen kehittämisohjelmaan sisältyy samansuuntaisia tavoitteita, mm. kestävien kulkutapojen saavutettavuuden nostaminen kilpailukykyiseksi autoliikenteen kanssa ja

matka-aikojen ennustettavuuden parantaminen. Vuonna 2016 hyväksytty Helsingin yleiskaava perustuu pikaraitioteistä muodostuvaan raitieliikenteen verkostokaupunkiin, ja pikaraitioteiden sujuva liikennöinti kantakaupunkiin edellyttää nykyisen rataverkon parantamista.

Ohjelman sisältö

Kehittämisohjelmassa on määritelty periaatteet ratainfrastruktuurin ja liikennöinnin parantamiseen. Periaatteiden lähtökohtana on raitioverkon jakaminen toiminnallisesti pikaraitioteihin ja kaupunkiraitioteihin. Pikaraitioverkkoon kuuluvilla pääkaduilla kehittämisessä painotetaan erityisesti nopeutta ja sujuvuutta tulevaisuuden pikaraitieliikenteen mahdollistamiseksi. Kantakaupungin rataverkon muilla alueilla painotetaan ennen kaikkea luotettavaa ja häiriötöntä kulkua. Toimenpiteet toteutetaan pääkatuosuuksien perusparannuksina, muiden alueiden pienempinä kustannustehokkaina toimenpiteinä sekä selkeärajaisina kehittämiss Hankkeina.

Kehittämiskeinoista keskeisimmät ovat raitieliikenteen liikennevalotuuksien parantaminen ja raitioteiden parempi erottelu muusta liikenteestä. Lisäksi toimenpiteet liittyvät mm. pysäkkien palvelutason parantamiseen, jalankulkijaylitysten järjestelyihin sekä ratatekniikan kehittämiseen. Liikennöinnin kehittämiskeinoja ovat mm. raitieliikenteen palvelu- ja toimintalinjausten määrittely, ajotapojen yhtenäistäminen, kaikilla pysäkeillä pysähtyminen sekä kuljettajalipunmyynnin lopettaminen.

Ohjelman toimeenpano

Ohjelman toimeenpano perustuu raitieliikenteen jatkuvan kehittämisen ja seurannan toimintatapaan. Sen keskiössä on liikenne- ja katusuunnittelupalvelusta nimettävä raitiotiekoordinaattori ja kehittämisen ohjausryhmä, jossa on edustettuna kaikki raitieliikenteen järjestämiseen osallistuvat osapuolet. Koordinaattorin ja seurantaryhmän tehtävänä on ohjata toimenpiteiden toteutusta ja seurata raitieliikenteen kehitystä

Kehittämisen tueksi toteutetaan HSL:n uuden lippu- ja informaatiojärjestelmän tuottamaan tietoon perustuva raitieliikenteen suorituskykymitaristo.

Ohjelman vaikutukset

Raitieliikenteen kehittämistavoitteiden täysimääräinen toteuttaminen tuottaa jopa 4,5 miljoonan euron vuosittaisen säästön liikennöintikustannuksissa sekä huomattavat suorat käyttäjähyödyt ja laajemmat kaupunkitaloudelliset vaikutukset. Haitat muille liikennemuodoille on arvioitu pieniksi ja suunnittelulla hallittavissa oleviksi. Infrastruktuurin parantaminen voidaan toteuttaa suurelta osin ilman muiden liikennemuotojen

käyttämän tilan vähentämistä. Katumuutostöiden aikana muulle liikenteelle saattaa tulla väliaikaista haittaa.

Aikataulu ja resursointi

Infrastruktuurin parantamistoimenpiteiden ja kehittämishankkeiden aikajänne on noin 15 vuotta. Toimenpiteiden arvioidut investointikustannukset ovat noin 60 miljoonaa euroa. Investoinnit rahoitetaan nykyisten määrärahojen puitteissa. Suurin osa kustannuksista muodostuu pääkaupunkisuunnitelman perustarvikkeista. Osa toimenpiteistä ei edellytä investointeja, mutta sisältävät suuren parannuspotentiaalin. Tästä esimerkkinä on liikennevaloetuuksien parantaminen.

Ohjelman toteuttaminen edellyttää riittävien henkilöresurssien kohdentamista toimenpiteiden toimeenpanoon. Liikennevaloetuuksien parantaminen edellyttää lisäresurssia kaupunkiympäristötoimialan maankäyttö ja kaupunkirakenne palveluun. Muut suunnittelun ja toteutuksen resurssit järjestetään töiden kohdentamisella ja priorisoinnilla.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

6

Informaatio vuoden 2016 Kunta10 -tutkimuksen tuloksista ja sovi- tuista työhyvinvointitoimenpiteistä

HEL 2017-012431 T 01 04 05

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää merkitä tiedoksi informaation vuoden 2016 Kunta10 -tutkimuksesta ja HKL:n ja yksiköiden työhyvinvointitoimenpiteistä vuonna 2017.

Esittelijän perustelut

HKL osallistui syksyllä 2016 toisen kerran Kunta10 -tutkimukseen. Vastausprosentti kohosi 56 prosentista (v. 2014) 63 prosenttiin. Vastaajia oli yhteensä 713. Kunta10 -tutkimuksen tulosten perusteella on sovittu, että laitostasolla ja yksikkötasolla määritellään neljä työhyvinvointitoimenpidettä ja palveluittain esimiehet määrittelevät henkilöstönsä kanssa yhden vahvuusalueen ja kaksi kehittämistoimenpidettä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Matts Hägg, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 310 34747
matts.hagg(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

7

Katsaus HKL:n henkilöstöohjelman projekteihin

HEL 2017-012430 T 01 00 02 00

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää merkitä tiedoksi informaation henkilöstöohjelman toimenpiteistä.

Esittelijän perustelut

Toukokuussa 2016 valmistuneessa HKL:n henkilöstöohjelmassa vuosille 2016 - 2020 on sovittu kahdesta toimenpidekokonaisuudesta: Henkilöstöä arvostava toimintakulttuuri ja Jokaisella mahdollisuus kehittyä ja onnistua työssä. Molempiin toimenpidekokonaisuuksiin valittiin kolme toimenpidettä, joilla vuosina 2016 ja 2017 on edistetty henkilöstön työhyvinvointia.

Vuoden 2017 aikana henkilöstöohjelman jatkotoimenpiteitä on valmisteltu käynnistettäväksi seuraavien teemojen puitteissa vuonna 2018:

1. Tiedonkulku toimivaksi
2. Sujuva sisäinen liikkuvuus
3. Osaava ja sitoutunut henkilöstö.

Toimenpidekokonaisuuksien osalta on suunniteltu toimenpiteitä toteutettavaksi esimiestasolla, asiantuntijatasolla ja työntekijätasolla.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Matts Hägg, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 310 34747
matts.hagg(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.11.2017

Asia/8

8

Informaatio syksyllä 2017 toteutetun Great Place to Work -tutkimuksen tuloksista

HEL 2017-012435 T 01 04 05

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää merkitä tiedoksi asiasta saamansa informaation.

Esittelijän perustelut

HKL osallistui lokakuussa 2017 Great Place to Work –tutkimukseen. Tutkimus muodostuu henkilöstökyselystä (Trust Index) ja henkilöstöhallinnon käytäntöjä arvioivaan Culture Audit –selvitykseen. Henkilöstötutkimuksen tulokset ovat valmistuneet ja kyselyn tuloksista annetaan alustava informaatio kokouksessa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Matts Hägg, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 310 34747
matts.hagg(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

9

Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää merkitä asiat tiedoksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 30.10.2017 § 965 / asia 7

V 8.11.2017, Oulunkylän Käskynhaltijantien ympäristön asemakaava ja asemakaavan muuttaminen (nro 12445)

HEL 2014-015008 T 10 03 03

Khs 30.10.2017 § 967 / asia 9

Kaupunginhallituksen kokousajat vuonna 2018

HEL 2017-011334 T 00 00 02

Khs 30.10. 2017 § 976 / asia 18

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Suomenlinnan suojelemisesta

HEL 2017-006085 T 10 03 10

Khs 30.10.2017 § 987 / asia 29

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 43.

jaostot

===

johtokunnat

- liikenneliikelaitos 26.10.2017

===

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Konsernijaosto (Koja)

Koja 30.10.2017 § 142 / asia 3

Selvitys Länsimetrohankkeesta

HEL 2017-004829 T 00 01 05

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10

Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää merkitä tiedoksi, että johtokunnan puheenjohtajan ilmoitukset 2.11. – 14.11.2017, ettei ota/esittele otettavaksi johtokunnan käsiteltäväksi seuraavia toimitusjohtajan ja yksiköiden johtajien tekemiä päätöksiä:

Toimitusjohtaja	§ 46 – 52
Yhteiset palvelut, hallintojohtaja	§ 8 – 10
Toiminnanohjaus, yksikön johtaja	§ 3 – 4
Infra ja kalusto, yksikön johtaja	§ 47 – 48
Kunnossapito, yksikön johtaja	§ 33 – 41
Liikennöinti, yksikön johtaja	§ 4

[Linkki päätöksiin](#)

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano